

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τείχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανεφέρον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιεχεῖτο πολύς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῖντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρή πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τείχη περιαιρεῖν. Ἀντειπόντων δὲ τινων αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαιεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατῆσαν καὶ τὰ τείχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητριδων πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

Ξενοφῶντος Ἑλληνικά, 2, 3, 11-14 (ἀπὸ μετάφραση)

Ἡ ἐκλογή τῶν Τριάντα ἐγίνε αμέσως μετὰ τὴν κατεδάφιση τῶν Μακρῶν Τειχῶν καὶ τῶν τειχῶν τοῦ Πειραιᾶ. Ἐνῶ ὁμως ἐντολή τους ἦταν νὰ συντάξουν ἓνα σύνταγμα ποὺ θὰ ρύθμιζε τὸν πολιτικὸ βίον, ὅλο ἀνέβαλλαν τὴ σύνταξη καὶ τὴ δημοσίευσή του· στο μεταξύ συγκροτοῦσαν τὴ Βουλὴ καὶ τὶς ἄλλες ἀρχές ὅπως ἠθελαν αὐτοί. Ἐπειτα ἀρχισαν νὰ συλλαμβάνουν τοὺς γνωστοὺς καταδότες, ποὺ τὸν καιρὸ τῆς δημοκρατίας εἶχαν κάνει τὴ συκοφαντία ἐπάγγελμα καὶ ταλαιπωροῦσαν τὴν ἀριστοκρατικὴ τάξη, καὶ νὰ τοὺς παραπέμπουν γιὰ θανατικὴ καταδίκη. Ἡ Βουλὴ τοὺς καταδίκασε μ' εὐχαρίστηση, καὶ τὸ πρᾶγμα δὲν δυσάρεστοῦσε καθόλου ὅσοις ἐνιωθαν πὼς τίποτα κοινὸ δὲν εἶχαν μ' αὐτοὺς. Ἀργότερα ὠστόσο ἀρχισαν νὰ καταστρώνουν σχέδια γιὰ νὰ ἐπιβάλουν τὴν ανεξέλεγκτη κυριαρχία τους στὴν πόλη. Τὸ πρῶτο βῆμα ἦταν νὰ στείλουν στὴ Λακεδαίμονα τὸν Αἰσχίνην καὶ τὸν Ἀριστοτέλη, γιὰ νὰ πείσουν τὸν Λύσανδρο νὰ ἐνεργήσει νὰ τοὺς δοθεῖ φρουρὰ —ποὺ ὑπόσχονταν νὰ συντηροῦν αὐτοί— «ὥσπου νὰ βγάλουν ἀπὸ τὴ μέση τὰ κακὰ στοιχεῖα καὶ νὰ οργανώσουν τὸ καθεστῶς». Ἐκεῖνος πείστηκε καὶ φρόντισε νὰ τοὺς δώσουν τὴ φρουρὰ με τὸν

Καλλίβιο για αρμοστή. Μόλις οι Τριάντα πήραν τη φρουρά βάλθηκαν να καλοπιάνουν με κάθε τρόπο τον Καλλίβιο, για να εγκρίνει όλες τους τις πράξεις· αυτός πάλι τους έδινε στρατιώτες από τη φρουρά, που τους βοηθούσαν να συλλάβουν όποιους ήθελαν — όχι πια «κακά στοιχεία» κι ασήμαντα πρόσωπα, αλλ' από δω και μπρος όποιον τους δημιουργούσε την υποψία ότι δεν θ' ανεχόταν τον παραγκωνισμό του κι ότι, αν δοκίμαζε ν' αντιδράσει, θα 'βρισκε πολλούς συμπαραστάτες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα : *Τῆδ' ἐύστεραίᾳ... ἄρχειντῆς ἐλευθερίας.*

Μονάδες 30

2. Με ποιους όρους οι Λακεδαιμόνιοι δέχτηκαν τη σύναψη ειρήνης με τους Αθηναίους και ποιος ήταν κατά τη γνώμη σας ο πιο ταπεινωτικός όρος; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

Μονάδες 15

3. Σε ποιες ενέργειες προέβησαν οι Τριάκοντα αμέσως μετά την εκλογή τους σύμφωνα με το μεταφρασμένο κείμενο; Για ποιο λόγο οι ενέργειές τους αυτές δείχνουν την αυθαιρεσία του πολιτεύματος αυτού; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

Μονάδες 15

4. Οι Αθηναίοι με ψήφισμά τους εξόρισαν τον Ξενοφώντα, επειδή:

- α) αρνήθηκε να υπηρετήσει στον αθηναϊκό στρατό,
- β) κατατάχτηκε ως μισθοφόρος στον στρατό του Κύρου, στη Μ. Ασία,
- γ) ανήκε στην τάξη των ιππέων και συναναστρεφόταν με τον Σωκράτη,
- δ) στη μάχη της Κορωνείας (494 π.Χ.), παρατάχτηκε με τον βασιλιά της Σπάρτης Αγησίλαο εναντίον της πατρίδας του,
- ε) δεν επέτρεψε στους γιους του να υπηρετήσουν στον αθηναϊκό στρατό.

Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση, σημειώνοντας το αντίστοιχο γράμμα, και να αναφέρετε αν οι Αθηναίοι αναθεώρησαν το ψήφισμα αυτό και με ποια αφορμή.

Μονάδες 10

5. α) αίρεση, ισόγυιος, διάπραξη, πληθυντικός, απώλεια: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την συνώνυμή της στη Β' στήλη.

Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν.

Α'

1. φημί

2. ἔπομαι

3. φοβοῦμαι

4. νομίζω

5. χρή

Β'

α) δεῖ

β) ἔξεστι

γ) λέγω

δ) δέδοικα

ε) φύομαι

στ) ἀκολουθῶ

ζ) οἶομαι

Μονάδες 10

6. α) ἠγῶνται : Να γίνει **εγκλιτική** αντικατάσταση του ρήματος, στο χρόνο, τη φωνή και το πρόσωπο στο οποίο βρίσκεται.

β) ἀπήγγελλον : Να γίνει **χρονική** αντικατάσταση του ρήματος στη φωνή και το πρόσωπο στο οποίο βρίσκεται.

Μονάδες 5

7. Να μεταφέρετε τις παρακάτω λέξεις στη ίδια πτώση, στον άλλο αριθμό :

πόλιν, τείχη, φυγάδας, θάλατταν, τῷ λιμῶ.

Μονάδες 5

8. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 10

Καινοτόμος Μάθηση